

Marta Sancho, coordinadora de la unitat de conductes addictives de l'Hospital Sant Pau. CÈLIA ATSET

segueixen el centre de Terrassa, amb 936 primers tractaments, i el de Sant Pau, amb 813, segons dades aconseguides a través d'una petició d'informació pública al departament de Salut. Per contra, la pandèmia i el confinament domiciliari per coronavirus van frenar l'atenció durant el 2020, any en què les primeres visites van caure fins a la xifra més baixa des del 2013, amb 802 nous pacients.

La inversió pública creix menys

Aquesta pressió assistencial no s'ha vist compensada de la mateixa manera a nivell pressupostari. Del 2013 al 2019, mentre que els casos nous han augmentat prop d'un 27%, la inversió pública ho ha fet un 12%. Del 2013 al 2020, la unitat que més pressupost ha rebut de la conselleria de Salut és AIS, seguida de Bellvitge i de la unitat del Maresme. Totes tres reben més del doble que la resta de dispositius. És més, AIS –quarta en el rànquing d'atenció de casos nous– ha vist incrementat el pressupost un 35% en 8 anys, mentre que en la resta de centres només ha pujat un 13,6%. Aquestes diferències pressupostàries generen cert malestar. “Salut hauria de fer un exercici de transparència sobre què destina a cada unitat, perquè no es correspon la demanda creixent de la malaltia amb la poca dotació de recursos”, rebela Núria Aragay, de Terrassa, la unitat que està en quart lloc en el rànquing d'inversió per part de Salut però que és la segona que ha atès més pacients nous en set anys.

“Analtzarem les càrregues de treball i tant de bo es pugui incrementar el pressupost amb el nou model d'addiccions comportamentals que estem implementant”, explica Joan Colom, subdirector general de Drogodependències del departament de Salut. Un nou model que preveu derivar només els casos més greus a les unitats de joc, als 61 centres d'atenció i seguiment de les drogodependències (CAS) i, en el cas dels menors, als CSMIJ (Centres de Salut Mental Infantil i Juvenil), mentre que l'atenció primària es quedarà als casos de baixa complexitat.

Una altra novetat és la recollida sistematitzada de les dades dels nous pacients per elaborar un indicador que permeti radiografiar la malaltia davant la inexistència d'un registre fins ara centralitzat. Un primer estudi pilot provisional sobre aquest nou indicador, amb 252 casos nous de joc patològic atesos de març a octubre del 2020, evidencia que la majoria de primers tractaments són encara per una addicció al joc presencial.

El tractament del joc patològic no només va a càrrec de la xarxa d'atenció pública. Hi ha també clíniques privades i entitats, com Jugadors Anònims, Fora de Joc o Projecte Home, amb una llarga experiència en l'atenció a la ludopatia. Ara bé, segons una petició d'accés a la informació pública, ni el departament de Salut ni el de Drets Socials disposen de “cap línia de subvenció específica” per a entitats privades dedicades al tractament de la malaltia.

Les unitats de joc patològic: “Estem desbordats”

Reclamen recursos davant l'increment de les addiccions comportamentals

CARINA BELLVER
 BARCELONA

Malgrat que Catalunya és l'única comunitat que té unitats d'atenció especialitzades en joc patològic a la xarxa assistencial pública, aquestes mateixes unitats consideren que no són suficients per atendre el volum de casos i adverteixen que treballen al límit. “La unitat fa honor al seu nom: està formada només per una persona”, ironitza Sara Soria, coordinadora de la unitat de Mataró. I no és l'única que pateix aquesta situació. De les 11 unitats de joc patològic distribuïdes pel territori, només dues –l'Hospital de Bellvitge i AIS– estan formades per una dotzena de professionals i atenen pacients de tot Catalunya. La resta compten només amb una psicòloga clínica i es divideixen territorialment l'atenció. A més, n'hi ha dues –Sant Joan de Déu i l'Hospital Clínic– que només atenen menors.

“La realitat és que estem desbordats i no donem a l'abast”, confessa Marta Sancho, coordinadora de la unitat de l'Hospital de Sant Pau, amb un mes de llista d'espera per admetre pacients nous a Barcelona. En el cas de Reus, aquest temps d'espera és del doble. “Estem des-

bordats, però no hi ha previsió de rebre més recursos”, adverteix Eva Esteban, coordinadora de la unitat de l'Institut Pere Mata.

Increment del 26,6%

El cert és que del 2013 al 2019, l'any en què es va assolir un rècord de nous pacients –fins a 1.115–, les nou unitats d'adults han vist créixer un

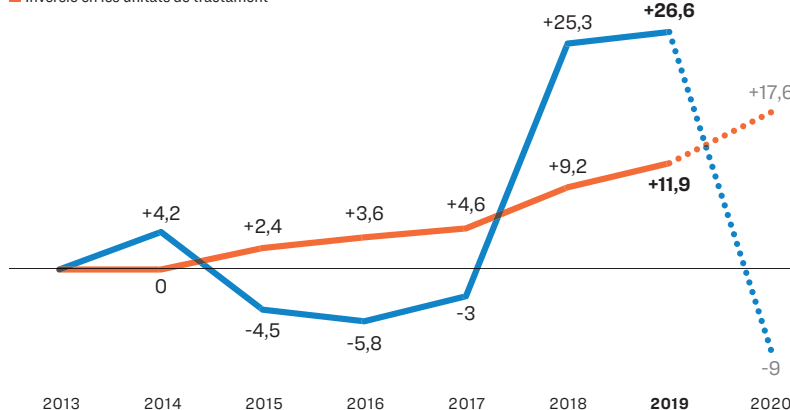
Limitació d'11 unitats, només dos les forma un equip, mentre que nou són unipersonals

26,6% el nombre de primeres visites per malalties comportamentals, de les quals la gran majoria són per joc patològic, amb percentatges que oscil·len actualment del 66% de la unitat de Manresa al 74% de la de Sant Pau o el 80% de la de Bellvitge, el dispositiu que ha rebut més pacients per ludopatia en els últims set anys, amb un total de 2.230 casos nous. La

EL TRACTAMENT PER ADDICCIONS COMPORTAMENTALS I LA INVERSIÓ EN LES SEVES UNITATS A CATALUNYA

Variació en percentatge respecte al 2013. Les xifres del 2020 es veuen afectades per la pandèmia

■ Volum de casos nous de tractament per addiccions comportamentals
 ■ Inversió en les unitats de tractament

Font: Elaboració pròpia i departament de Salut